

RECHTSPRAAK

Terugbetalingsregeling voor TQ-opleiding TUI-vliegers in cao is rechtsgeldig. TUI hoeft TQ-opleiding niet kosteloos aan te bieden, omdat het gaat om een opleiding voor het verkrijgen van een (beroeps)kwalificatie waarover een vlieger al bij aanvang van de werkzaamheden moet beschikken.

Feiten

Bij TUI Airlines Nederland B.V. (hierna: TUI fly), onderdeel van de internationale reisorganisatie TUI Group, zijn ruim 200 vliegers in dienst. Circa 90% van de vliegers is lid van de Vereniging Nederlandse Verkeersvliegers (hierna: VNV). Op de vliegers is de cao vliegers TUI fly Nederland versie februari 2023 (hierna: de cao) van toepassing, die is gesloten tussen TUI fly en de VNV. TUI fly vliegt met drie verschillende vliegtuigtypes. Om een vliegtuigtype te mogen besturen, moet een vlieger – naast het vliegbrevet waarover hij voorafgaand aan zijn indiensttreding al beschikt – beschikken over een Type Qualification (hierna: TQ). Als de vlieger bij indiensttreding (nog) niet over de juiste TQ beschikt, volgt hij de TQ-opleiding na indiensttreding bij TUI fly. Ook wanneer de vlieger tijdens het dienstverband op een ander vliegtuigtype gaat werken, moet de vlieger een TQ-opleiding voor dat vliegtuigtype volgen. De TQ-opleiding (als de vlieger nog niet over de juiste TQ beschikt) wordt door TUI fly verzorgd en bekostigd. De opleidingskosten variëren van € 30.000 tot € 50.000. In Bijlage 13 van de cao en in het Beleid Opleidingsbond staat een terugbetalingsregeling opgenomen. In deze zaak vragen de VNV en TUI fly gezamenlijk om een uitspraak te doen over de geldigheid van die terugbetalingsregeling, met betrekking tot een aantal specifieke opleidingssituaties.

Oordeel

De kantonrechters zijn van oordeel dat de terugbetalingsregeling voor de TQ-opleiding niet nietig is. Anders dan VNV heeft betoogd, lezen de kantonrechters in het door partijen aangehaalde Unierecht géén verplichting voor TUI fly om de TQ-opleiding aan haar vliegers aan te bieden. TUI fly heeft terecht opgemerkt dat de verplichting op grond van Verordening (EU) nr. 1178/2011 om een TQ-opleiding te volgen, zich tot de vlieger en niet tot TUI fly richt. Er is geen bepaling in het Unierecht waaruit volgt dat de operator/exploitant (TUI fly) verplicht is een TQ-opleiding aan de vlieger te verstrekken. Ook op grond van nationaal recht geldt voor TUI fly geen verplichting om de TQ-opleiding aan de vliegers te verstrekken. Die plicht kan niet worden aangenomen op grond van artikel 7:611a lid 1 BW. Hoewel (partijen het erover eens zijn dat) de opleiding noodzakelijk is voor de uitvoering van de functie, is hier de

uitzonderingssituatie van toepassing, omdat het gaat om een opleiding waarover de vlieger bij eerste aanvang van de werkzaamheden moet beschikken, een beroepskwalificatie. Dat volgt ook uit de wetsgeschiedenis. Tussen partijen is immers niet in geschil dat de vlieger zijn functie pas kan en mag uitoefenen nadat de TQ-opleiding is afgerond. Voor wat betreft het bepaalde in artikel 1.3 van de Wet luchtvaart overwegen de kantonrechters dat die bepaling tot doel heeft te voorkomen dat een luchtvaartmaatschappij ongekwalificeerde vliegers inzet, en niet om de luchtvaartmaatschappij te verplichten ongekwalificeerde vliegers (zelf) op te leiden. Tot slot wordt geoordeeld dat ook in Bijlage 13 van de cao geen verplichting voor TUI fly kan worden gelezen om de TQ-opleiding aan de vliegers aan te bieden. In de tekst van Bijlage 13 van de cao staat dat de vliegers verplicht zijn de TQ-opleiding te volgen. Hieruit volgt geen verplichting voor TUI fly om de TQ-opleiding aan de vliegers te verstrekken. De kantonrechters zijn dus al met al van oordeel dat de terugbetalingsregeling voor de TQ-opleiding in Bijlage 13 van de cao niet nietig is, waar het gaat om de TQ-opleiding die de vlieger bij indiensttreding moet volgen als hij nog niet in het bezit is van een geldige TQ voor het vliegtuigtype waarop hij tewerkgesteld wordt. Hetzelfde geldt voor de TQ-opleiding die gevolgd moet worden bij een vrijwillige overstap tijdens dienstverband. Ook dan moet de vlieger immers al voor aanvang van de werkzaamheden over de juiste TQ beschikken. De kantonrechters overwegen nog dat geen beslissing zal worden gegeven over het verzoek van de VNV om te bepalen dat vliegers bij uitdiensttreding geen opleidingskosten hoeven terug te betalen aan TUI fly. Een dergelijke beslissing valt buiten het kader van de algemene rechtsvragen die partijen hebben voorgelegd. De kantonrechters verklaren voor recht dat ten aanzien van een aantal opleidingssituaties (1) de TQ-opleidingen door TUI fly niet kosteloos hoeven te worden aangeboden, (2) dat daarvoor een terugbetalingsregeling mag worden overeengekomen, en (3) dat Bijlage 13 van de cao met ingang van 1 augustus 2022 rechtsgeldig is.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 04-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:2087

Zaaknummer: 10737552

Rechters: W. Aardenburg, P.J. Jansen en M.M. Kruithof

Advocaten: A. Stege en R.E.M. Vink-Dijkstra

Wetsartikelen: 96 Rv en 7:611a BW